

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.227/2016/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Katona Sándor a tanács elnöke
Dr. Feleky István előadó bíró
Dr. Krecsik Eldoróda bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2016. június 27.
Az ügy tárgya: csalás büntette
Terhelt(ek): E. G.

Első fok: Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
9.B.II.2015/2009/12. ítélet, 2010. április 22. tárgyalás
Másodfok: Fővárosi Bíróság 25.Bf.II.7874/2010/3. ítélet, 2010.
október 5. nyilvános ülés
Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: E. G. terhelt

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette miatt E. G. ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 9.B.II.2015/2009/12. számú ítéletét és a Fővárosi Bíróság 25.Bf.II.7874/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2010. április 22. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 9.B.II.2015/2009/12. számú ítéletével E. G. terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [1978. évi IV. törvény (a

továbbiakban: korábbi Btk.) 318. § (1) bekezdés, (6) bekezdés b) pont]. Ezért őt 2 év, végrehajtásában 3 évre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte. Rendelkezett továbbá a polgári jogi igényről.

- [2] A kétirányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2010. október 5. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 25.Bf.II.7874/2010/3. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta: a minősítésnél megjelölte a korábbi Btk. 318. § (2) bekezdésének c) pontját is, a börtönbüntetést 1 év 6 hónapra enyhítette, mellőzte a végrehajtás felfüggesztését, mellékbüntetésül 2 év közügyektől eltiltásra is ítélte - korrigálta a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezést - egyebekben pedig helybenhagyta.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt: a másodfokú nyilvános ülés távollétében megtartása miatt; hatályon kívül helyezés, és új eljárásra utasítás érdekében.
- [4] A terhelt indokai szerint önhibáján kívül nem vehette át a másodfokú nyilvános ülésre szóló idézést, mert annak időpontjában Thaiföldön nyaralt, ahol baleset érte, műtötték, így a tárgyalás távollétében történt megtartása törvénysértő, azon nem tudott megjelenni, nem tudott védekezni. Hazaérkezése után is bejelentett lakóhelyén élt. A vele haragos viszonyban lévő felesége a házában nem vehette volna át a másik idézést, mert az nem az ő lakóhelye vagy tartózkodási helye, és nem adott neki meghatalmazást postai küldeményeinek átvételére. Ő valójában ismeretlen helyen tartózkodott, hirdetményi úton kellett volna megidézni, ami elmaradt.
- [5] A Legfőbb Ügyészség a BF.295/2016/1. számú átiratában a terhelt felülvizsgálati indítványát alaptalannak találta. A következőképpen érvelt. A terheltnek két elérhetőségi címe volt: az egyik a bejelentett lakóhelye, a másik a tartózkodási helye, amit a nő családi állapot rögzítése mellett rögzített az elsőfokú bíróság a 8. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalán.
- [6] A terhelt bejelentett lakóhelyén az idézés kézbesítése 2010. július 20-án és 29-én sikertelen maradt, majd „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza a másodfokú bírósághoz. Az itteni kézbesítés a Be. 70. § (7) bekezdése alapján szabályszerű volt.
- [7] A terhelt tartózkodási helyén a felesége, mint helyettes átvevő [Be. 70. § (4) bekezdés, 79/2004. (IV.19.) Kormányrendelet 19. § (1) bekezdés a) pont] - külön alakszerű meghatalmazás szükségessége nélkül - jogszerűen vette át az idézést. Az itteni kézbesítés is szabályszerű volt.
- [8] A terhelt - amennyiben külföldön tartózkodott - a Be. 43. § (5) bekezdése alapján köteles lett volna bejelenteni lakóhelyének vagy tartózkodási helyének a megváltozását. Amit elmulasztott, holott

ezen kötelezettségére az elsőfokú bíróság figyelmeztette a tárgyalásra szóló idézésében. A terhelt nem tartózkodott ismeretlen helyen, ezért az idézést nem kellett volna a részére hirdetményi úton kézbesíteni [Be. 70. § (5) bekezdés].

- [9] A terhelt védője nem tett észrevételt a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára. A terhelt az észrevételében a felülvizsgálati indítványát fenntartotta, és annak jogalapjául megjelölte a Be. 373. § (1) bekezdés II.d) pontját. A Be. 43. § (5) bekezdésében foglalt kötelezettségét nem sérthette meg, mert nyaralása során a külföld sem a lakóhelye, sem a tartózkodási helye.

III.

- [10] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [11] A bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontja, illetőleg a Be. 373. § (1) bekezdésének II.d) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező.
- [12] A rendelkezésre álló iratok alapján a Kúria a következőket állapította meg.
- [13] 1. A terhelt bejelentett lakóhelye 2008. július 22-től B.-n, a H. utcában van (nyilvántartás, elsőfokú bíróság 3. sorszámú irat). A 2010. február 18-án tartott elsőfokú tárgyaláson rögzítésre került a terhelt ezen lakóhelye, továbbá női családi állapotával együtt tartózkodási helyeként B.-n a F. utca (elsőfokú bíróság 8. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldal). Mivel ennek az adatnak előzménye nem volt, nyilvánvalóan a terhelttől származott. Ekként a terhelt ellenkező állítása a tartózkodási hely hiányára aaptalan.
- [14] 2. A másodfokú bíróság mindkét címről idézte a terhelte. A terhelt bejelentett lakóhelyén az idézés kézbesítése 2010. július 20-án és 29-én sikertelen maradt, majd a kézbesítés második megkísérlésének napját követő öt munkanapon belül azt a címzett nem vette át, így „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza a másodfokú bírósághoz (másodfokú bíróság 2. sorszámú kitűző végzéséhez fűzött küldemény).
- [15] Ez megfelelt egyrészt a kézbesítés idején hatályban volt, a postai szolgáltatások ellátásáról és minőségi követelményeiről szóló 79/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet 29. § (1)-(5) bekezdésében, másrészt a Be. 70. § (7) bekezdésében foglaltaknak, s így szabályszerű volt. Ugyanis a kézbesítési bizonyítvánnyal (tértivevénnel) feladott hivatalos iratot a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni, ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett az iratot nem vette át.
- [16] A Kúria hangsúlyozza, hogy a lakóhely vagy tartózkodási hely elhagyása szükségszerűen legalábbis a tartózkodási hely megváltozását jelenti, következésképpen azt a terhelt köteles bejelenteni az eljárást folytatónál. Merthogy a Be. 43. § korábban

hatályos (5) bekezdésének 1. mondata szerint a Magyarország területén élő terhelt köteles a lakóhelyének, illetve a tartózkodási helyének címét, és annak megváltozását az elköltözés után három munkanapon belül annál a bíróságnál, ügyésznél, illetőleg nyomozó hatóságnál bejelenteni, amelyik vele szemben büntetőeljárást folytat. Az erre való figyelmeztetés a bírósági eljárásban a vádirat kézbesítésekor megtörtént. Az „elköltözés” nem kizárólagosan szó szerint értendő, hanem azt jelenti, hogy a terhelt az addig ismert lakóhelyén vagy tartózkodási helyén az eljárás folytatója részéről - bármely okból: véglegesen, avagy ideiglenesen (pl. gyógykezelés, belföldi vagy külföldi utazás) - elérhetetlenné válik, s ezáltal nem lehetséges a hivatalos iratok (pl. idézés, értesítés, jogorvoslattal támadható határozat) kézbesítése, illetőleg egyébkéntiérése (pl. elővezetés). A terhelt - amennyiben nem áll valamiféle korlátozás alatt - elhagyhatja addigi lakóhelyét vagy tartózkodási helyét, de azt köteles bejelenteni, és egyúttal megjelölni az újabb lakóhelyét vagy tartózkodási helyét. A lakóhelyéről vagy tartózkodási helyéről távollévő terhelt természetesen gondoskodhat a postai küldeményeinek átvételéről meghatalmazott állításával is, erre azonban a jelen ügyben nem került sor.

- [17] A terhelt az elutazásakor nem tett eleget a változásbejelentési kötelezettségének. Ez önhiba, mert az állított külföldön tartózkodás során bekövetkezett baleset és műtét szükségképpen utólagos lehetett. Ezért a bejelentett lakóhelyén megkísérelt kézbesítés szabályszerűsége önmagában alaptalanná tette az önhibáján kívüli távollétre hivatkozást.
- [18] A Kúria csakis a teljesség érdekében foglalkozott a másik idézés szabályszerűségének kérdésével. A terhelt tartózkodási helyén a felesége 2010. július 21-én vette át az idézést (másodfokú bíróság 2. sorszámú kitűző végzéséhez fűzött küldemény).
- [19] A 79/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet 19. § (1) bekezdésének a) pontja előírta: ha a természetes személy címzett a kézbesítés időpontjában nem tartózkodik a címben megjelölt helyen és ott nem található meghatalmazottja sem, a postai küldemény - ha a címzett azt nem zárta ki - a címzett ott tartózkodó 14. életévét betöltött közeli hozzátartozójának (Ptk. 685. § b) pontja), mint helyettes átvevőnek is kézbesíthető. A terhelt nem arra hivatkozott, hogy a feleségét kizárta a postai küldemény átvételének lehetőségéből, hanem arra, hogy nem adott neki alakszerű meghatalmazást postai küldemény átvételére. A kettő nem ugyanaz. A terhelt felesége viszont mint közeli hozzátartozó jogosult volt az átvételre, pontosabban a posta jogosult volt a részére történő kézbesítésre.
- [20] A kézbesítés szabályszerű, ha a hivatalos iratot a címzett vagy helyette a külön jogszabály szerint átvételre jogosult más személy átvette [Be. 70. § (4) bekezdés 1. mondat]. Tehát a terhelt tartózkodási helyén is szabályszerű volt a kézbesítés.
- [21] A másodfokú bíróság eljárásában a nyilvános ülésre - miként a tárgyalásra [Be. 364. § (1) bekezdés 1. mondat 1. fordulat] - a

szabadlábon lévő terheltet „idézni kell” [Be. 361. § (3) bekezdés 1. fordulat].

- [22] Az idézés rendeltetése az, hogy biztosítsa a terhelt részvételét a másodfokú bíróság nyilvános ülésén (tárgyaláson), ahol az őt megillető jogokat gyakorolhatja. A bírósági eljárás általános szabálya (Be. XI. Fejezet) szerint, ha a büntetőeljárás törvény másképp nem rendelkezik, a tárgyalás a terhelt nélkül nem tartható meg [Be. 240. § (3) bekezdés 2. fordulat]. A nyilvános ülésre az e törvényben megállapított eltérésekkel a tárgyalásra vonatkozó rendelkezések az irányadók [Be. 234. § (3) bekezdés].
- [23] A másodfokú eljárásban a tárgyalásra és a nyilvános ülésre nem azonos szabályok érvényesülnek. A vádlott távollétében a tárgyalás megtartható, ha a vádlott előzetesen bejelentette, hogy azon nem kíván részt venni, illetőleg a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést [Be. 365. § (1) bekezdés]. Ettől eltér a nyilvános ülésre vonatkozó speciális szabály: a nyilvános ülést a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is meg lehet tartani, s ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges, a fellebbezés elbírálható [Be. 362. § (3) bekezdés].
- [24] A megelőzően kifejtettek értelmében a másodfokú bíróság a nyilvános ülést törvényesen tartotta meg a szabályszerűen megidézett terhelt távollétében.
- [25] Egyébként - szabályszerű idézés mellett - a távollét oka közömbös, mert a nyilvános ülés elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak [Be. 362. § (4) bekezdés].

Az indítvány elvi tartalma

- [26] A másodfokú nyilvános ülésre a terhelt idézése nem volt szabályszerű, így annak a távollétében megtartása törvénytörő volt.

A döntés elvi tartalma

- [27] A másodfokú nyilvános ülésre a terhelt idézése szabályszerű volt, így annak a távollétében megtartása törvényes volt.

Záró rész

- [28] A kifejtettek alapján a Kúria - a Be. 424. § (1) bekezdésének 1. fordulata alapján tanácsülésen, a Be. 420. § (1) bekezdése 1. mondatának 1. fordulata szerinti összetételben eljárva - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot - a Be. 426. § alapján - hatályában fenntartotta.
- [29] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja

kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. június 27.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k.
előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő